

3. Dolinska, K. (2013). Formuvannya sotsiokul'turnoyi kompetentsiyi maybutnikh uchyteliv pochatkovykh klasiv yak pedahohichna problema [Developing Future Primary School Teachers' Social and Cultural Competence as a Pedagogical Issue]. *Naukovyi visnyk Skhidnoievropeiskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky. Pedahohichni nauky. – Scientific Bulletin of the Lesya Ukrainka Eastern European National University. Pedagogical Sciences*, 7, 142–145. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvvnup_2013_7_33 [in Ukrainian].

4. Nikolaieva, S. Yu. (2003). *Zahalnoyevropeyski Rekomendatsiyi z movnoyi osvity: vyvchennya, vykladannya, otsinyuvannya [Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment]*. Kyiv, Ukraine: Lenvit. [in Ukrainian].

5. Roman, S. V. (2005). *Metodyka navchannia angliiskoi movy u pochatkovii shkoli [Methodology of the English language teaching at primary school]*. Kyiv: Lenvit. [in Ukrainian].

6. Shekhavtsova S. O. (2018). *Sotsiokulturni tekhnolohiyi vykladannya inozemnykh mov [Sociocultural technologies of teaching foreign languages]*. Poltava: Vyd-vo VNZ Ukoopspilky "Poltavskyy universytet ekonomiky i torhivli". [in Ukrainian].

(англійською перекладено автором статті)

УДК 316.723

РОЗДИМАХА Євген

аспірант, ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»,
ген. Батюка, 19, м. Слов'янськ, Донецька область, Україна
E-mail: yevhen.rozdymakha@gmail.com

НЕФОРМАЛЬНІ РУХИ МОЛОДІ У ЇХ СОЦІАЛЬНІЙ ДИНАМІЦІ

Анотація. У статті досліджується проблема вивчення неформальних рухів молоді у їх соціальній динаміці. Розкрито і запропонувати авторське бачення розуміння категорій молодь, молодіжні рухи, неформальні рухи молоді, молодіжна субкультура. Через великий вплив на молодь та на динаміку протікання й існування неформальних рухів вони являють собою значну суспільну силу, що має свої позиції, прагнення, особливості, погляди і готовність до їх активного відстоювання. З'ясовано, що неформальні рухивиникли на основі суб'єктивних прагнень, інтересів і потреб молоді незалежно від того, збігаються чи суперечать їх інтереси з інтересами суспільства. Здійснення виваженого педагогічного аналізу

основних аспектів соціокультурного середовища неформальних рухів молоді дало змогу запропонувати авторське бачення розуміння категорії «молодіжна субкультура».

Ключові слова: молодь, молодіжні рухи, неформальні рухи молоді, молодіжна субкультура.

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Розвиток сучасного суспільства значною мірою пов'язується з молоддю, що вимагає від держави приділення особливої уваги проблемам молодіжної політики. Наразі у складних соціально-економічних умовах необхідно сприяти самоорганізації та самореалізації молоді, розвитку їх ©Роздимаха Є., 2019

громадської активності, творчого та наукового потенціалу. Включення молоді у процеси прийняття рішень найбільш гострих проблем, що постають перед державою є надзвичайно важливою умовою суспільного розвитку.

Сьогодні досить актуальним є аналіз соціальної активності молоді, яка часто об'єднується у формі різноманітних рухів для реалізації власних чи загальнодержавних ініціатив. Отже, постає питання визначити вихідні теоретичні позиції в контексті вивчення соціокультурного середовища неформальних рухів молоді з педагогічних позицій.

Аналіз основних досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. Аналіз існуючих підходів і теорій до виявлення істотних характеристик молодіжних рухів, розробку їх нових концепцій і методології можна простежити в роботах вчених В. Барабаш, Т. Голобуцька, О. Голобуцький, В. Головенько, М. Канавець, М. Кербаль, О. Корнієвський, В. Кулик, М. Орленко, К. Плоский, Ю. Поліщук, Т. Черкашина, М. Якушик.

Наукові дослідження національної молодіжної субкультури як загального явища і її різновиди (підкультури) проводили: П.М.Артёмов, Є. Борінштейн, М.Й.Варій, І.А.Зязюн, О.О.Кучерук, Я.М.Левчук, Ю.О.Лисенко, О.І.Лопуга, С.Є.Лупаренко, О.М.Мартинюк, В.І.Сіткар, Л.Тодорів, І.І.Тюрменко, М.М.Шимановський та інші.

Формування цілей статті. Мета статті – визначити сучасні умови історичного розвитку соціуму, у яких склалися реалії значного впливу неформальних рухів на суспільне життя та їх можливостями створення і реалізації альтернативного варіанту соціокультурного середовища розвитку і функціонування молоді у системі соціуму. Вивчення середовища, до якого приходить така молодь, дозволить зрозуміти як суспільні культурні процеси, так і дослідити епоху і соціум в історичному та соціологічному аспектах.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Приступаючи до розгляду молодіжних і неформальних рухів, необхідно найперше визначитися з поняттям «молодь». Широкий спектр дефініцій феномену молоді по-різному трактується в філософії, педагогіці, психології, соціології.

У Декларації «Про загальні засади державної молодіжної політики в Україні» державна молодіжна політика визначається як специфічний напрям діяльності держави, що здійснюється в інтересах молоді і суспільства з метою збереження та розвитку молодіжного потенціалу і через це, забезпечення соціального відтворення, оновлення та прогресу суспільства. Головними завданнями державної молодіжної політики Декларацією визначено:

– вивчення становища молоді, створення умов для зміцнення правових та матеріальних гарантій щодо здійснення прав і свобод молодих громадян, діяльності молодіжних організацій для повноцінного соціального становлення та розвитку молоді;

– допомога молодим людям у реалізації й самореалізації їх творчих можливостей та ініціатив, широке залучення юнаків і дівчат до активної участі у національно-культурному відродженні українського народу, формуванні його свідомості, розвитку традицій та національно-етнічних особливостей;

– залучення молоді до активної участі в економічному розвитку України;

– надання державою кожній молодій людині соціальних послуг по навчанню, вихованню, духовному і фізичному розвитку, професійній підготовці;

– координація зусиль всіх організацій та соціальних інститутів, що працюють з молоддю [1].

Ключовими словосполученнями, на наш погляд, в визначенні поняття «молодь» тут є: молодіжна ініціатива, самореалізація особистості, вибір громадянами свого життєвого шляху, творчі можливості, активна участь.

Кардинальні політичні та соціальні перетворення людського буття, формування нової системи ціннісних орієнтацій молоді особистості як гаранта майбутньої стабільності сучасного суспільного розвитку Української держави суттєво позначились на формах участі громадян у розв'язанні соціальних проблем. Підвищилась роль громадських організацій, молодіжних рухів у вирішенні актуальних питань, спрямованих на формування стратегії соціально-економічного, політичного й культурного розвитку України, де творчий потенціал і

соціальний ресурс молоді є одними із найважливіших складових модернізації суспільства.

Відповідно до «Енциклопедії для фахівців соціальної сфери» за загальною редакцією професора І. Звереві молодь розглядається як «диференційована соціальна група, яка набуває рис соціальної спільноти та має специфічні соціально-психологічні, соціальні, культурні й інші особливості, у тому числі і способу життя, перебуває у процесі соціалізації, має свій соціальний вік і відповідно до потреб часу має бути творцем або зачинателем нової соціальної та культурної реальності»[2, с.150].

Грунтовний узагальнений варіант, запропонований в енциклопедичних виданнях, на думку Т. Черкашиної, визначає молодь у цілому як соціально-демографічну групу, виокремлену на основі сукупності вікових характеристик, особливостей соціального стану і обумовлених ними соціально-психологічних якостей, що визначаються суспільним ладом, культурою, закономірностями соціалізації, вихованням у певному суспільстві [3, с.49-50].

В умовах нових світових впливів загострилась проблематика посиленої уваги до молоді з боку держави, участі молоді в колективних соціальних діях. Молодіжна політика України визначається системною діяльністю держави у відносинах із особистістю, молоддю, молодіжним рухом, коли при визначенні загальнонаціональних пріоритетів необхідно враховувати інтереси молоді, реалізації життєвих шансів кожної молодої людини, ефективно використовувати людський потенціал і, першочергово, той інноваційний потенціал розвитку, носієм якого є молодь. В рамках нашого дослідження поняття «молодь» визначається як окрема соціально-демографічна група, котра вирізняється за сукупністю вікових характеристик, має специфічні соціально-психологічні, соціальні, культурні особливості, що визначаються суспільним ладом, закономірностями соціалізації, вихованням в умовах певного суспільства.

Отже, необхідною умовою ефективної молодіжної політики є суспільна активність та творчість молоді, яка переважно реалізується у діяльності молодіжних рухів.

Умовою утвердження демократичного устрою є збалансований рівень організації молодіжного руху в політичній системі суспільства. Молодіжна політика держави повинна орієнтуватися на підтримку самостійності та ініціативи молоді, створення як можливостей для молодих людей, так і формування ресурсів та мотивації для використання цих можливостей, оскільки молоде покоління за своїм важливим призначенням має бути провідником демографічного, соціально-економічного, політичного та культурного поступу, визначальним

суб'єктом запровадження ініціатив у різних сферах діяльності, залучення до процесів реформування та модернізації суспільства.

Аналіз історичного розвитку молодіжного руху в Україні дозволяє говорити, що «молодіжні організації є тими соціальними структурами суспільства, завдяки існуванню яких регулюються стосунки молоді з державою, з усіма елементами політичної системи. Тобто вони виступають в ролі комунікатора. А, відтак, створюються і найбільш сприйнятливі умови для соціального становлення та розвитку молоді як у її власних, так і в загальносуспільних інтересах» [4, с.12].

Проте цілісне розуміння ролі і суті молодіжного руху в соціально-педагогічному контексті, на думку відомого українського вченого Ю.Поліщука, залишається проблематичним, оскільки відсутнім є системний аналіз діяльності молодіжних об'єднань, їх соціалізаційної і виховної спрямованості. Автор вважає, що вихід молодіжного руху на принципово новий рівень розвитку, початок його оформлення в повноцінний інститут соціалізації та соціального виховання гальмується низкою суперечностей, зокрема між: глобалізацією процесу соціалізації молодого покоління, загальноєвропейською тенденцією до уніфікації виховних орієнтирів і особливостями національних систем виховання та соціалізації, що протидіють культурологічній глобалізації; зростанням ролі молодіжного руху в житті суспільства та відсутністю науково-педагогічного осмислення цього важливого явища; необхідністю врахування впливу молодіжних об'єднань на процеси формування особистості і відсутністю досліджень національного молодіжного руху як інституту соціалізації і соціального виховання молодого покоління; необхідності залучення соціальних педагогів, соціальних працівників і практичних психологів до організації діяльності молодіжних об'єднань та їхньою реальною участю в ній [5, с. 3-4].

Результатом усвідомлення молоддю своїх специфічних потреб (щодо інших соціальних груп) і було виникнення різноманітних молодіжних рухів, які є основою формування культури і стилю життя молоді, виконують організуючу роль взаємодії молодого покоління із старшим, залучення молоді до суспільного життя, її соціалізації у складних соціальних процесах. Успіх становлення та розвитку молодіжного руху стає запорукою побудови стабільності в суспільстві, коли молода людина усвідомлює свої можливості і користь своїх дій, поширюючи свій вплив на культуру та спосіб життя суспільства в цілому.

Аналіз історичного розвитку молодіжного руху дозволяє стверджувати, що вони є тими соціальними структурами суспільства, завдяки існуванню яких регулюються стосунки молоді з державою, тому

створюються сприйнятливі умови для соціального становлення та розвитку молоді як у її власних, так і суспільних інтересах.

Проведений аналіз історичного розвитку молодіжного руху дозволяє стверджувати, що вони є тими соціальними структурами суспільства, завдяки існуванню яких регулюються стосунки молоді з державою, тому створюються сприйнятливі умови для соціального становлення та розвитку молоді як у її власних, так і суспільних інтересах. Отже, поняття «молодіжний рух» визначається в нашому дослідженні як форма організованої діяльності молоді, якій властиві відносна самостійність, специфічність та ефективність різних видів впливу на процес соціалізації і соціального виховання даної категорії молоді, щодо досягнення спільних цілей і зміцнення відносин між членами молодіжної групи.

У соціокультурному середовищі молоді молодіжний рух представлений не лише організованим рухом, а й неформальною молодіжною ініціативою, інтегрованою в загальносвітовий неформальний молодіжний рух.

У сучасній науковій літературі поняття «неформальний молодіжний рух» представлені найрізноманітнішими науковими підходами, що свідчать про його багатоаспектність. Деякі дослідники навіть вважають, що неформальний молодіжний рух і молодіжні субкультури – це явища одного порядку, чи взагалі терміни, тотожні за своєю суттю.

Ми поділяємо думку М. Гордієнко, що «поняття «неформальний молодіжний рух» не цілком тотожне терміну «молодіжна субкультура», позаяк має ширше значення. Молодіжна субкультура – будь-яке об'єднання молоді, що має власні елементи культури, а саме: мову (сленг), символіку (зовнішня атрибутика), традиції, норми і цінності. Неформальним молодіжним рухом можна назвати неорганізовану систему молодіжних субкультур, що розглядаються у взаємозв'язку між собою і з суспільством загалом» [6, с.4].

У дисертаційному дослідженні Т. Черкашина доводить, що неформальні рухи виникли на основі суб'єктивних потреб, інтересів і прагнень молодих людей незалежно від того, збігаються інтереси цих груп з інтересами суспільства або суперечать їм; створюються добровільно і у вільний час; бажаючи зберегти себе вони можуть замикатися у внутрішньому житті, відгороджуватися від зовнішніх посягань. Характер взаємодії визначають чинники, пов'язані з установками й орієнтаціями суб'єктів взаємодій; мають низку ознак: специфічні зразки стосунків між людьми, неформально встановлені правила поведінки, нефіксоване членство, специфічний розподіл обов'язків і праці, лінії підпорядкування, засоби контролю [3, с.75].

С. Чернета встановила, що найбільш вагомими чинниками виникнення неформального руху є: деформації в сімейних відносинах, недоліки в навчально-виховній роботі навчальних закладів, порушення нормальної взаємодії підлітків із соціальним середовищем, поява первинних форм дезадаптації та девіації, поступове відчуження підлітків від первинних соціально корисних груп (сім'ї, класу, навчальної групи, виробничого колективу); поява в цих групах перших ознак неформальності; наявність за межами соціально корисних груп соціально відчужених осіб, які схильні до анти суспільної поведінки та груп неформальної спрямованості [7, с.12].

Організований молодіжний неформальних рух як сукупність неформальних груп та об'єднань, які складаються переважно з молоді і мають певний ступінь організованості розглядає О. Лісовець. При цьому неформальна група представлена автором як група, що не має юридично зафіксованого статусу і виникає на основі єдиної спрямованості психологічної мотивації – симпатії, зближення поглядів. Неформальне об'єднання більш численне формування ніж група, що характеризується високим ступенем згуртованості, особистісним характером спілкування, нечітко вираженою метою групової діяльності і неформальним контролем, який ґрунтується на традиціях і залежить від ступеня усвідомлення групового членства [8].

Виходячи зі сказаного, на цьому етапі нашого дослідження провідним підходом у вирішенні поставленого завдання є визначення неформальних молодіжних рухів як сукупності молодіжних субкультур і широкої неорганізованої молодіжної активності в їх взаємозв'язку між собою та суспільством.

На сучасному історичному етапі розвитку суспільства спостерігається значний вплив неформальних рухів на розвиток соціокультурного середовища суспільства та особливостей її функціонування. Відтак, вивчення соціокультурного середовища неформальних рухів молоді, з педагогічних позицій, є актуальною науковою проблемою. Через великий вплив на молодь та на динаміку протікання й існування неформальних рухів вони являють собою значну суспільну силу, що має свої позиції, прагнення, особливості, погляди і готовність до їх активного відстоювання. Дослідження даної проблеми в педагогічному ракурсі, вимагає залучення великого масиву матеріалу, з вивченням його з різних боків задля адекватності змісту і висновків що до його суті і особливостей та виявлення засобів коректного впливу і можливості співпраці.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Проведений аналіз наукової літератури з

проблеми дослідження дає нам можливість зробити низку висновків узагальнювального характеру та визначити вихідні теоретичні позиції в контексті вивчення соціокультурного середовища неформальних рухів молоді з педагогічних позицій.

Ураховавши багатозначність і широкий спектр дефініцій феномену «молодь», ми спробували уточнити та узагальнити це поняття. В рамках нашого дослідження поняття «молодь» визначається як окрема соціально-демографічна група, котра вирізняється за сукупністю вікових характеристик, має специфічні соціально-психологічні, соціальні, культурні особливості, що визначаються суспільним ладом, закономірностями соціалізації, вихованням в умовах певного суспільства.

Поняття «молодіжний рух» визначається в нашому дослідженні як форма організованої діяльності молоді, якій властиві відносна самостійність, специфічність та ефективність різних видів впливу на процес соціалізації і соціального виховання даної категорії молоді, щодо досягнення спільних цілей і зміцнення відносин між членами молодіжної групи.

З'ясовано, що неформальні рухивиникли на основі суб'єктивних прагнень, інтересів і потреб молоді незалежно від того, збігаються чи суперечать їх інтереси з інтересами суспільства. Неформальні рухи, як правило, у більшості випадків формуються на основі пасіонарної активної молоді, визначаються сучасними умовами історичного розвитку соціуму, у яких склалися реалії значного впливу неформальних рухів на суспільне життя та їх можливостями створення і реалізації альтернативного варіанту соціокультурного середовища розвитку і функціонування молоді у системі соціуму. Для неформальних рухів характерні специфічні стосунки між його членами, особистісний характер спілкування, нечітко окресленою метою групової діяльності, неформально встановленими правилами поведінки, нефіксоване членство, специфічний розподіл обов'язків, альтернативна художньо-естетично діяльність, яка часто має вирішальний вплив на даний визначений рух.

Встановлено, що соціокультурне середовище більшості неформальних рухів постає складним і багаторівневим феноменом, якому притаманна власна стилістика, що характеризується своєрідною модою, схильністю до колективної співтворчості, нечітко окресленою метою групової діяльності, яке діє в інтересах своїх членів незалежно від мети та характеру руху, прагненням до самореалізації, специфічним особистісним характером спілкуванням молодих людей (сленгом), емоційною виразністю та соціальною рухливістю. Неформальні рухи молоді, як правило, у залежності від реалізації власного інтересу, об'єкту уваги і аналізу оточуючого створюють власне середовище.

Здійснення виваженого педагогічного аналізу основних аспектів соціокультурного середовища неформальних рухів молоді дало змогу запропонувати авторське бачення розуміння категорії «молодіжна субкультура», яке має принципово важливе значення для нашого дослідження. Отже, молодіжна субкультура – це колективна соціальна група з індивідуально-суб'єктивним виміром світосприйняття, обумовленого специфічним ставленням до реальності, свідомою самоізоляцією від суспільства, намаганнями вийти за його межі і включає своє бачення на різні моменти суспільного розвитку і культурні зразки, які суттєво відрізняються від офіційних; суб'єктивне сприйняття власної присутності в суспільстві, свідомим відчуженням від оточуючого світу і недовірою до суспільства; формування власної культурно-естетичної платформи і прагнення створити особистий альтернативний культурний соціум. Субкультури можуть забезпечувати для базової культури можливість інноваційного розвитку, тому що вони знаходяться в процесі швидких змін, на відміну від базової культури, але в той час вони і є її складовими частинами, включеними в її культурний контекст.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Про загальні засади державної молодіжної політики в Україні: декларація від 15 груд. 1992 р. № 2859-ХІІ. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2859-12>.

2. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери. – 2-ге видання /За заг. ред. проф. І. Д. Зверєвої. Київ, Сімферополь: Універсум, 2013. 536 с.

3. Черкашина Т. О. Функціонування молодіжних рухів та організацій в умовах сучасного українського суспільства (на прикладі Херсонської області): дис...канд. соціол. наук: 22.00.04 /Харківський нац. універ. ім. В. Н. Каразіна. Харків, 2016. 244 с.

4. Барабаш В. В. Інституціоналізація сучасного молодіжного руху України: тенденції та проблеми: автореф. дис...канд.соціологічних. наук: 22.00.04 /Нац. універ. внутрішніх справ. Харків, 2005. 21 с.

5. Поліщук Ю. Й. Соціально-педагогічна діяльність сучасних громадських молодіжних об'єднань України: автореф. дис...д-ра пед.наук: 13.00.05 / ДЗ «Луган. нац. ун-т ім.Т.Шевченка». Луганськ, 2006. 44 с.

6. Гордієнко М. Молодіжні рухи в Україні та їх базова типологізація/ [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/11635/1/14_18Ukr_nac_ideya.pdf.

Назва з екрану.

7. Чернета С. Ю. Організаційно-педагогічні умови соціалізації підлітків у неформальних молодіжних об'єднаннях: автореф. дис...канд.

пед. наук: 13.00.05 / Інститут проблем виховання АПН України. Київ, 2005. 17 с.

8. Лисовець О. В. Теорія і методика роботи з дитячими та молодіжними організаціями України. Навчальний посібник. Ніжин: Видавництво НДУ ім. М. Гоголя, 2009. 314 с.

Стаття надійшла до редакції 29.07.2019.

РОЗДЫМАХА Евгений

аспирант, ГВУЗ «Донбасский государственный педагогический университет»

ген. Батюка 19, г. Славянск, Донецкая область, Украина

E-mail: yevhen.rozdymakha@gmail.com

НЕФОРМАЛЬНЫЕ ДВИЖЕНИЯ МОЛОДЕЖИ В ИХ СОЦИАЛЬНОЙ ДИНАМИКЕ

Резюме. В статье исследуется проблема изучения неформальных движений молодежи в их социальной динамике. Раскрыто и предложено авторское видение понимания категорий молодежь, молодежные движения, неформальные движения молодежи, молодежная субкультура. Через большое влияние на молодежь и на динамику протекания и существование неформальных движений они представляют собой значительную общественную силу, имеющую свои позиции, стремления, особенности, взгляды и готовность к их активному отстаиванию. Выяснено, что неформальные движения возникли на основе субъективных стремлений, интересов и потребностей молодежи независимо от того, совпадают или противоречат их интересы с интересами общества. Осуществление взвешенного педагогического анализа основных аспектов социокультурной среды неформальных движений молодежи позволило предложить авторское видение понимание категории «молодежная субкультура».

Ключевые слова: молодежь, молодежные движения, неформальные движения молодежи, молодежная субкультура.

ROZDYMAKHA Yevhen

Post-graduate student, SHEE “Donbas State Pedagogical University”
19H.Batiuk str., Sloviansk, Donetsk region, Ukraine

E-mail: yevhen.rozdymakha@gmail.com

NON-FORMAL YOUTH MOVEMENTS IN THEIR SOCIAL DYNAMICS

Abstract. Introduction. The development of modern society largely relates to the youth, which requires the state to pay particular attention to the youth policy issues. Today, the analysis of the youth social activity, often

combined in the form of various movements for the implementation of own or national initiatives, is quite relevant.

Analysis of publications. The analysis of existing approaches and theories to the identification of essential characteristics of the youth movements, the development of their new concepts and methodology can be found in the works of scientists V. Barabash, T. Holobutska, O. Holobutskyi, V. Holovenko, M. Kanavets, M. Kerbal, O. Kornievskyi, V. Kulyk, M. Orlenko, K. Ploskyi, Yu. Polishchuk, T. Cherkashyna, M. Yakushyk.

Purpose. The purpose of the article is to determine the current conditions of the historical development of the society in which the realities of the significant influence of non-formal movements on social life have developed.

Results. The concept of the youth movement is defined as a form of an organized youth activity, which is characterized by autonomy, specificity, and effectiveness of various types of influence on the process of socialization and social education of this youth category, in order to achieve established goals and enhance relations between the youth group members. Defining non-formal youth movements as a set of youth subcultures and widespread disorganized youth activity in their relationship with each other and society represents the leading approach in solving this task. The youth subculture is a collective social group with an individual and subjective dimension of the world view, conditioned by a specific attitude to reality, conscious self-isolation from society, efforts to extend beyond its boundaries. It incorporates its vision of some moments of social development and cultural patterns which are substantially different from official ones.

Conclusion. The sociocultural environment of most non-formal movements is a complex and multilevel phenomenon, characterized by its own stylistics, peculiar fashion, a tendency to collective co-creation, not a clearly distinct purpose of group activity. It promotes the interests of its members regardless of the purpose, and nature of the movement, is characterized by a desire for self-fulfillment, a specific personal youth communication (slang), emotional expressiveness and social mobility.

Key words: youth, youth movements, non-formal youth movements, youth subculture.

REFERENCES

1. On the general principles of the state youth policy in Ukraine: Declaration of 15 December. 1992 No. 2859-XII. Retrieved from http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2859-12.new_window=1 [in Ukrainian]

2. Entsyklopediia diia fakhivtsiv sotsialnoisfery [Encyclopedia for the professionals in social area]. (2013). Eds. I.D. Zvereva. Kyiv, Symferopil: Universum. [in Ukrainian].

3. Cherkashina, T. (2016). *Funktsionuvanniamolodizhnykhrukhiv ta orhanizatsii v umovakhsuchasnohoukrainskohospilstva (naprykladiKhersonskoioblasti)* [Functioning of youth movements and organizations in the conditions of the modern Ukrainian society (on the example of the Kherson region)]. *Candidate's thesis*. Kharkiv: V. N. Karazin Kharkiv National University. [in Ukrainian].

4. Barabash, V. (2005). *Instytutsionalizatsiiasuchasnomolodizhnohorukhu Ukrainy: tendentsiitaproblemy* [Institutionalization of the modern youth movement of Ukraine: tendencies and problems]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Kharkiv: Kharkiv National University of Internal Affairs. [in Ukrainian].

5. Polishchuk, Yu. (2006). *Sotsialno-pedahohichnadiialnistsuchasnykhromadskykhmolodizhnykhobiednan v Ukraini* [Social and pedagogical activity of modern public youth associations in Ukraine] (*Extended abstract of doctor's thesis*). Luhansk: Luhansk Taras Shevchenko National University. [in Ukrainian].

6. Hordiienko, M. *Molodizhnirukhy v Ukraini ta yikhbazovatypolohizatsiia* [Youth movements in Ukraine and their generaltypologization] Retrieved from http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/11635/1/14_18Ukr_nac_ideya.new_window=1 [in Ukrainian].

7. Cherneta, S. (2005). *Orhanizatsiino-pedahohichniiumovysotsializatsiipidlitkiv u neformalnykhmolodizhnykhobiednanniakh* [Organizational and pedagogical conditions of adolescent socialization in non-formal youth associations] (PhD dissertation). *Extended abstract of candidate's thesis*. Kyiv: Institute of Education Problems of APS of Ukraine. [in Ukrainian].

8. Lysovets, O. (2009). *Teoriia i metodykaroboty z dytiachymytamolodizhnymyorhanizatsiiamyUkrainy* [Theory and methodology of work with children and youth organizations of Ukraine]. Nizhyn: Publishing house of NSGU. [in Ukrainian].

(англійською переклала О. Є. Ішутіна – доцент кафедри теорії і практики початкової освіти ДВНЗ «ДДПУ»).